

**Cena Kurjera
WE LWOWIE**

Kwartalnie 3 zł. 60 c.
Półrocznie 7 „ 20 „
Miesięcznie 1 „ 20 „
Za nadsyłanie do
domu dopłaca się 20 ct
miesięcznie.

Na prowincji.

Kwartalnie 4 zł. 80 c.
Półrocznie 9 „ 60 „
Miesięcznie 1 „ 60 „
Za granicą kwartal-
nie 10 mark.
Numer pojedynczy 6c.

KURJER LWOWSKI

Wychodzi codziennie oraz w Niedziele i Święta o godz. 8 rano

Ceny ogłoszeń

Od objętości wiersza
petitem za 1. raz 6 c.
za każdy następny 5 „
Drobne ogłoszenia
od wyrazu . . 1 1/2 c.
Następ. razy po 1 — „

**Nekrologja lub Ko-
respondencja prywa-
tne**—za każdy wiersz
12 ct. Reklamy w ru-
bryce „nadesłane“ za
każdy wiersz 20 ct.
Rękopisma nie kwra-
cają się.

<p>Raymsko katolickie: Dziś: Tomasz z Akw. Jutro: Jana Boż. Pojutrze: Cyryla i Metod.</p>	<p>Grecko katolickie: Połykarpa. N. 3 Post. Hł. 6. Tarasia Ar.</p>	<p>BIURO REDAKCJI ulica Kopernika 1. 9. ADMINISTRACJA i EKSPEDYCJA przy ulicy Akademickiej 1. 3.</p>	<p>Kalendarz myśliwski: Woino polować na słonki, jarząbki, cietrzewie i głuszcze, na ptactwo błotne i wodne.</p>	<p>Wschód słońca o 6 godz. 38 m. Zachód „ o 5 „ 47 „ Termometr + 3. Pogoda.</p>
---	--	--	--	---

Pomnik Mickiewicza.

Rezultat konkursu na pomnik Mickiewicza, wynagradzający pierwszą premią „Switez“, projekt p. Dykasa, tego samego, którego „Spłoszona Kraska“ już przy pierwszym konkursie odznaczona została pierwszą nagrodą, wywołał oburzenie tak w Krakowie, jak we Lwowie i w Warszawie, a w ślad za nim posypały się też liczne zewsząd protesty.

Zanim komitet ogłosi sprawozdanie i motywa wyroku, którego redakcja potrwa zapewne, jak wnosić można z listu p. Pawła Popiela do prezydenta miasta w dzisiejszym „Czasie“, jeszcze ze dwa tygodnie, nie możemy wiedzieć na pewno, jakie powody skłoniły właściwie komitet do odznaczenia projektu p. Dykasa.

Z krótkiego opisu tego projektu, podanego w telegramie Kurjera, donoszącym o rezstrzygnięciu konkursu mógł każdy poznać, że model p. Dykasa nieodzyna się ani wielkim pomysłem, ani też charakterystyką znaczenia tego meża, któremu pomnik ma być postawiony. Figury „przyszłości“ i „przeszłości“, tudzież „źródło mądrości“ na froncie pomnika, łączący wyobrażenie czci narodowej dla wieszca z fontanną, jest pomysłem absolutnie niesmacznym, i kto wie, czy wykonałym. W ten sposób osądziły ten projekt wszystkie wogóle krytyki, niewyłączając najważniejszej, która się zwie consensus gentium.

Ale komitet pomnikowy poszedł wbrew opinii powszechnej, której zdanie w tym wypadku powinno było głównie zaważyć na szali.

Sprawozdanie dotychczasowe nieogłosiło rezultatu owego plebiscytu, którym miało się wyrazić zdanie opinii, ale ręczymy, że w skrzynce na bilety, przeznaczonej dla publiczności, niewiele padło głosów za „Switezem“, który nieczem nie przemawia ani do uczucia narodowego, ani nie zadowalnia wzniesłego wyobrażenia ogółu o stanowisku naszego wieszca.

Na czem więc oparł się komitet, rozstrzygając konkurs wbrew opinii krytyki nieoficjalnej i zdrowemu w takich razach głosowi publiczności?

Komitet mógłby się zasłaniać zdaniem znawców, a zwłaszcza zdaniem obcych rzeźbarzy, panów Zumbusch i p. Guillaume, ale jak się pokazuje, zdanie tego ostatniego zwłaszcza, różniło się diametralnie od sądów większości komisji. Kurjer Warszawski pisze o tem, co następuje:

„Na posiedzeniu jury Guillaume zwrócił uwagę, że projekt „Switez“ jest suchym, zbyt skromnym, jałowym. Na to mu odpowiedziano, że pomnik ten jest tani, że nie będzie kosztował jak sześćdziesiąt do osmdziesięciu tysięcy i że na tyle stać nas zaledwie. Wobec tego Guillaume nie upierał się przy swoim zdaniu, nie znając naszych stosunków i nie wiedząc, że mamy na ten cel 120.000 i że jeszcze przed ukończeniem pomnika 30 do 40.000 zebrać możemy. Kilka projektów, tych właśnie, które opinia popierała, pragnęli Guillaume i Zumbusch zostawić do ostatecznej dyskusji i do wyboru. Większość jednak niekompetentnych nie poszła za zdaniem znawców.

Kiedy już dyskusję nad udzieleniem pierwszej nagrody Dykasowi przeprowadzano, Guillaume zwrócił uwagę, że projekt ten nie ma nic w sobie swojskiego, narodowego i na jego wniosek

uchwalono figury: „Przeszłość i przyszłość“ zamienić na inne, odpowiedniejsze.

Tu jeden z członków jury odezwał się, iż można będzie z jednej strony umieścić litwinkę a z drugiej polkę. Na zapytanie Guillaume'a, czy jest jaka różnica charakterystyczna w obu typach, odpowiedział tenże członek jury, że wprowadzenie różnicy nie ma, ale jedną figurę ubrać można po polsku, a drugą po litewsku. Czy to nie kapitalne? Ostatecznie oprócz tej zmiany figur postanowiono na wniosek Guillaume'a rzucić u stóp Mickiewicza emblematy poezji, aby było widać, że pomnik ten jest dla poety stawiany. Dalej uchwalono pomnik podwyższyć, głowę poety podnieść, studnię frontową skasować, usunąć również orła z wianką, znajdującego się na tylnej stronie. Pytanie: co pozostało z projektu pana Dykasa:

Wybrano komitet nadzorujący wykonanie pomnika, do którego wchodzi Zumbusch. Ponieważ Dykas pracowałby w Wiedniu pod kierunkiem Zumbuscha i według jego wskazówek, mimowoli nasuwa się pytanie: czy rzeczywiście polska rzeźba postawi monument wieszcowi?

Tyle Kurjer Warszawski, a że szczytły wszystkie tu podane są prawdziwe, najlepszym dowodem tego będzie ustęp, znajdujący się w cytowanym już raz liście p. Popiela:

„Sąd konkursowy, uznając nr. 6 jako najlepiej odpowiadający warunkom konkursu, uważał jednak pewne zmiany i ulepszenia jako konieczne, na przypadek wykonania. W tym celu od razu wydelegował komisję, która po odbytej naradzie wskazała i podyktowała do protokołu zmiany i ulepszenia konieczne wymagane i zdaniem sędziów, w tym jednym projekcie nie naruszające głównego pomysłu, a zatem najłatwiejsze do uskutecznienia; a dopilnowanie tych zmian poleciła pp. hr. Lanckorońskiemu, prof. Zumbuschowi, Alfredowi Römerowi, prof. Marjanowi Sokołowskiemu i prof. Zacharjewiczowi.

I pocóż było nagradzać i jak się pokazuje wybierać nawet do wykonania model, z którego prawie nic w rzeczywistości po zmianach ułożonych nie pozostanie?

Wobec tego nie dziwimy się wcale gwałtownemu oburzeniu opinii jednakowej we wszystkich stolicach kraju, nie dziwimy się protestom, mnożącym się z dniem każdym i wypowiadamy przekonanie, że wyrok komitetu konkursowego nie może i nie powinien być uważany za stanowczy. Gdzie cały naród niósł grosz swój dla godnego uczczenia uwielbianego wieszca, nie wolno kilku panom powołanym, czy nie powołanym, rozstrzygać nieodwołalnie i słusznie też powiedziała największa powaga w sztuce naszej (o kim mowa łatwo się domyśleć), mówiąc o wyniku konkursu:

„Wydawszy już raz wyrok niesprawiedliwy i przekonani o swojej... naiwności, byli ci panowie konsekwentni i sprowadzili tylko dwie obce powagi dla zasłonięcia niemi swojej działalności“.

A przecież rozstrzygnięcie komitetu mogło wypaść inaczej, bo oto co czytamy w cytowanym już dwukrotnie liście p. Popiela, jedynym dotąd urzędowym dekurcencie:

„Zaledwo rozpoczęto obrady, kiedy sekretarz JW. dyrektora Akademii sztuk pięknych przedstawił się z pismem i projektem mistrza Matejki. Jedno i drugie przyjęte z należytym uszanowaniem i ocenieniem Jego gorliwości; przy-

chodząc po terminie prekluzyjnym, nie mogło stać się już przedmiotem narad. Pismo, jako w polskim języku niedostępne dla cudzoziemców, zostało zakomunikowane poszczególnie członkom. Genjalny projekt obudził wszystkich zajęcie. I projekt i pismo mam zaszczyt w załączeniu przesłać JW. Panu, jako dowód miłości Ojczyzny autora, i cenny dla przyszłości materialnej.“

Oby tylko genjalny ten projekt mógł się utrzymać w... przyszłości. Dla genialnego wieszca tylko genjusz może projektować pomnik. Jesteśmy w tem położeniu, że projekt taki posiadamy. Czemuż go nie wykonać? Dlaczego ma on pozostać tylko materiałem i do czego? Komitet przeszedł nad nim widocznie do porządku dziennego, bo Matejko nie przyjął wezwania do jury, a następnie zażądał zwrotu szkicu swego. Do tego zmusiła go działalność komitetu.

Prawda o regulacji rzek galicyjskich.

Mimo zrestaurowanej niby solidarności stronnictwa rządowego, możemy być pewnymi, że sprawa regulacji rzek galicyjskich należy do rzędu pogrzebionych w terażniejszej kadencji. Ale przebieg tej ważnej sprawy krajowej i odsłonięcie rąbku tajemnicy, którą dotychczas prawdziwy stan przedłożenia rządowego pokrywano, są bezsprzecznie na tyle zajmujące, że zasługują na to, aby szersze koła z niemi zapoznać. Przedewszystkiem podnieść tu należy złą wiarę organów serwilizmu, które wbrew własnej świadomości starają się jeszcze ciągle ludzi kraj doniesieniami o mających się odbywać posiedzeniach komisji regulacyjnej, chociaż o podobnych posiedzeniach nawet sami członkowie tejże komisji dotychczas zgola nie wiedzą. Może być, że po skończeniu rozprawy budżetowej jeszcze jedno odbędzie się posiedzenie wspomnianej komisji ale li w celu, ażeby we wszelkiej formie temu przedłożeniu pogrzeb sprawić i zaspokojenie najslusniejszego żądania naszego kraju odłożyć ad calendas graecas.

Regulację rzek w pierwszym rządzie zgubiła obrona brudów Länderbankowo-Schwarzowskich podjęta w Kole polskiem w sposób sprzedający rozpatrzenie tej sprawy przez właściwą komisję parlamentarną. Solidaryzowanie się z Kozłowskim, zadało cios powadze Koła polskiego. Ale zachodzą inne jeszcze okoliczności.

Pominawszy, że nie starano się na czas przygotować planów potrzebnych i kosztorysów odnośnych, któreby zdołały posłom z podobnymi sprawami nie obzajomionym, należały dać obraz o całej pracy regulacyjnej, matadorzy stańczykowsy uparli się przy tem, aby w przedłożeniu rządowem wstawiono całą sumę, potrzebną podczas przeciągu 15 lat, jak długo regulacja potrwać miała, a rząd czyniąc zadość życzeniu Stańczyków na podstawie mylnego zesumowania wydatków corocznych, mających na ten cel być wyznaczonemi, zażądał 15 i pół miliona. Ta cyfra miała niezadowolonym w kraju zaimponować, miała w puch rozbić tak zwanych warcholów, którzy dotychczas z polityką jałową, dla kraju nieużyteczną, a dla delegacji samej zaiste niezaszczytną, oswoić się nie mogli.

Wiadomo, że przedłożenie rządowe rozróżnia rzeki spławne od niespławnych. Na regulację pierwszych żąda 7 i pół miliona, a dla drugich

